## 2
## Vragenuur: Vragen Karabulut

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

**Vragen** van het lid Karabulut aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over **bericht dat er binnen de coalitie wordt nagedacht over het verlenen van bijstand in natura voor alle bijstandsgerechtigden**.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Voorzitter. Als het aan de rechtse rakkers in deze Kamer ligt, gaat de vernedering van bijstandsgerechtigden gewoon door. Deze keer wordt het grondrecht op bijstand van ons afgepakt door introductie van de zogenaamde bijstand in natura. Nu we toch bezig zijn met het huisvesten van nieuwe Nederlanders in containers en het afpakken van een absoluut minimuminkomen, regelen we dat toch ook maar direct voor alle andere Nederlanders, zegt coalitiepartij VVD. De Partij van de Arbeid is hier doodsbang voor, lezen we in de media. Is de staatssecretaris ook doodsbang? Ik kan verzekeren dat honderdduizenden Nederlanders die de pech hebben een beroep te moeten doen op de bijstand vanwege hun baanverlies, niet alleen doodsbenauwd zijn maar vooral ook woest. Woest omdat zij de afgelopen jaren door het kabinet-Rutte/Asscher als criminelen worden behandeld. Gefrustreerd omdat ze vanwege het bezuinigingsfetisjisme mantelzorgboetes moeten betalen. Uitgekleed, blut en met schulden omdat de uitkeringen steeds verder zijn verlaagd. Mensen worden aangetast in hun menselijke waardigheid omdat de coalitiepartijen VVD en PvdA werklozen straffen in plaats van de werkloosheid.

De staatssecretaris moet hier nu een duidelijke grens stellen. Behandel bijstandsgerechtigden niet als tweederangsburgers. Kan de staatssecretaris ons vandaag toezeggen dat het plan voor bijstand in natura er niet komt, niet voor oude en niet voor nieuwe Nederlanders?

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Voorzitter. De vraag van mevrouw Karabulut is of alle bijstandsgerechtigden in Nederland gelijk worden behandeld en hoe we in Nederland omgaan met bijstandsverstrekking in natura. Het antwoord daarop is dat voor alle bijstandsgerechtigden in ons land het normbedrag bijstand gewoon aan de orde is en dat gemeenten op dit moment bijstand in natura kunnen verstrekken, bijvoorbeeld in de vorm van zorgpolissen. Dus dat kan in principe ook voor alle bijstandsgerechtigden in Nederland.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Het klopt dat er op dit moment al collectieve ziektekostenverzekeringen afgesloten kunnen worden. Het klopt dat in overleg met bijstandsgerechtigden de huur overgemaakt kan worden naar de woningbouwcorporatie. Hier ligt echter een plan voor om bijstand in natura in zijn algemeenheid buiten de huidige mogelijkheden om mogelijk te maken voor alle bijstandsgerechtigden, dus zowel de nieuwe Nederlanders als ook de huidige Nederlanders. Kan de staatssecretaris hier zeggen: dat gaan we niet doen, dit plan nemen we terug? Is er een plan, ja of nee?

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Laat ik heel helder zijn: ik ben niet voornemens om de wet op dit punt te wijzigen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Dus om het helemaal duidelijk te maken: er ligt geen plan en er wordt niet gesproken over een afspraak om bijstand in natura uit te werken? Dus de Kamer krijgt ook geen separaat plan en hetgeen er gebeurt, gebeurt binnen de bestaande wettelijke mogelijkheden?

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Precies.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Kan de staatssecretaris die alternatieven binnen de bestaande mogelijkheden direct deze week naar de Kamer sturen? Tenzij de staatssecretaris vandaag het volgende zegt. Dit is gewoon wat het is binnen de bestaande mogelijkheden en ik laat het inderdaad aan gemeenten om huisvesting te regelen. Wanneer mensen een verblijfsstatus hebben, hebben ze net zoals alle anderen recht op een bijstandsuitkering. Wanneer het in natura, bijvoorbeeld middels een collectieve ziektekostenverzekering verstrekt wordt, is dat iets wat de gemeenten regelen. Ik heb daar geen rol in.

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Wij hebben een ordentelijke Participatiewet, waarover we menigmaal met de Kamer hebben gesproken. Binnen de contouren van de Participatiewet kunnen gemeenten voorzieningen ook in natura verstrekken. Ik denk dat het heel wijs is om gewoon op die manier door te gaan.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
De minister van Sociale Zaken heeft dus, zoals hij wordt geciteerd, namelijk dat hij een aparte deal zou hebben gemaakt over bijstand in natura, voor zijn beurt gesproken. Er komt geen apart voorstel voor bijstand in natura. Het is allemaal binnen de bestaande wettelijke mogelijkheden. Het hele plan van de VVD is dus helemaal voor de bühne geweest, om vooral de geesten rijp te maken voor het afpakken van nog meer rechten van bijstandsgerechtigden. Ik ga ervan uit dat de staatssecretaris vandaag de waarheid spreekt dat er geen bijstand in natura komt, niet voor alle Nederlanders en ook niet voor nieuwe Nederlanders.

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Ik vind het wel wijs om te beklemtonen dat ik juist heb gezegd dat binnen de Participatiewet bijstand in natura nu al aan de orde is, dus dat de wet op dat punt helemaal niet hoeft te worden aangepast. In die zin is er echt niets nieuws onder de zon.

Mevrouw **Voortman** (GroenLinks):
Het is inderdaad mogelijk om binnen de huidige wet in individuele gevallen bijstand in natura toe te kennen. Er was echter sprake van dat bijstand in natura wellicht generiek zou worden toegekend, bijvoorbeeld alleen aan statushouders. Dat lijkt mij ook in strijd met de wet. Voordat we hierover een discussie voeren: mochten er nu toch nog plannen met betrekking tot bijstand in natura komen, is de staatssecretaris dan bereid om die plannen voor te leggen aan het College voor de Rechten van de Mens, zodat we hem kunnen vragen om een mensenrechtelijke toets?

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Dit is een als-danvraag. Zoals ik al zei, is het nu al aan de orde dat bijstand in natura wordt verstrekt, ook als het gaat om polissen van zorgverzekeraars. Dat is dus breed voor de mensen die het aangaat. Wat dat betreft is er echt niets nieuws aan de orde. Natuurlijk wordt er nu, in deze bijzondere omstandigheden rondom vluchtelingen, verder gekeken naar bijstand in natura. Dat is echter niet zodanig dat de Participatiewet zou moeten worden aangepast.

De heer **Kerstens** (PvdA):
De bijstand is het laatste en het laagste vangnet dat we hebben voor mensen in Nederland. De Partij van de Arbeid hecht daar erg aan. Het is geen vetpot. Ik heb gisteren de reactie van de minister van Sociale Zaken gehoord op de suggestie dat het kabinet, al dan niet stiekem, van plan zou zijn om de bijstandsuitkering te verlagen. Zijn reactie daarop was dat het volstrekte onzin is. Zegt de staatssecretaris hetzelfde?

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Het normbedrag in de bijstand is gebaseerd op het minimale bedrag om in je levensonderhoud te voorzien. Dat geldt voor iedereen die in Nederland een status heeft. Dat is zo helder als glas.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66):
Kunnen we dan constateren dat de VVD als het gaat om bijstand in natura gewoon een proefballonnetje heeft opgelaten en dat het er wat deze staatssecretaris betreft niet komt?

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Ik heb net in reactie op een vraag van mevrouw Karabulut gezegd dat bijstand in natura gewoon al mogelijk is. Sterker nog, toen ik raadslid was in de gemeente Den Haag, heb ik een initiatiefvoorstel gemaakt om de zorgpolis die wij bij een grote zorgverzekeraar inkochten, in natura te verstrekken aan bijstandsgerechtigden. Er is dus geen sprake van een proefballon, want de situatie is nu al zo.

De **voorzitter**:
Mevrouw Voortman, dit wordt uw tweede vraag.

Mevrouw **Voortman** (GroenLinks):
Het verschil is dat de staatssecretaris in Den Haag in individuele gevallen bijstand in natura kon toekennen. Je kon dus niet zeggen dat je bijstand in natura aan hele groepen gaf. Het lijkt erop dat er nu plannen zijn om puur op grond van het statushouderschap mensen bijstand in natura te geven. Dat zou wel degelijk in strijd zijn met de wet. Als de staatssecretaris zegt dat het niet in strijd is met de wet, is ze dan bereid om de plannen wel degelijk voor te leggen aan het College voor de Rechten van de Mens? Het is een heel simpel verzoek: voorleggen aan het College voor de Rechten van de Mens, ja of nee?

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Ik denk dat dit niet opportuun is, omdat dit soort situaties binnen de huidige Participatiewet al kan. Het is natuurlijk altijd zo dat als een individu het niet eens is met een gemeente op een onderscheiden voorziening, deze in bezwaar of beroep kan gaan. Wat dat betreft verandert er dus niets.

De **voorzitter**:
Dank u wel voor uw antwoorden en voor uw komst naar de Kamer.